

Effekten af enkeltbetalingsreformen på jordbrugsbedrifternes soliditet samt på deres evne til at forrente gælden

Hansen, Jens

Publication date:
2015

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Hansen, J., (2015). *Effekten af enkeltbetalingsreformen på jordbrugsbedrifternes soliditet samt på deres evne til at forrente gælden*, Nr. 030-0018/13-5480, 11 s., aug. 04, 2014. IFRO Udredning Nr. 2015/18

IFRO Udredning

Effekten af enkeltbetalingsreformen på
jordbrugsbedrifternes soliditet samt på
deres evne til at forrente gælden

Jens Hansen

IFRO Udredning 2015 / 18

Effekten af enkeltbetalingsreformen på jordbrugsbedrifternes soliditet samt på deres evne til at forrente gælden

Forfattere: Jens Hansen

Udarbejdet for NaturErhvervstyrelsen i henhold til aftale mellem Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om forskningsbaseret myndighedsberedskab.

IFRO Udredning 2015/18 er en opfølgning på IFRO Udredning 2014/9 "Konsekvenser for danske jordbrugsbedrifter af mulige ændringer i den afkoblede enkeltbetaling".

Udgivet juni 2015

Se flere myndighedsaftalte udredninger på www.ifro.ku.dk/publikationer/ifro_serier/udredninger/

Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi
Københavns Universitet
Rolighedsvej 25
1958 Frederiksberg
www.ifro.ku.dk

Effekten af enkeltbetalingsreformen på jordbrugsbedriftenes soliditet samt på deres evne til at forrente gælden¹⁾

Nærværende notat, der er en opfølgning på notatet "*Konsekvenser for danske jordbrugsbedrifter af mulige ændringer i den afkoblede enkeltbetaling.*" (Hansen og Andersen, 2013), er udarbejdet efter anmodning fra NaturErhvervstyrelsen. Notatets formål er kort sagt at besvare følgende spørgsmål:

- Hvor mange jordbrugsbedrifter med god soliditet bliver insolvente som resultat af mulige ændringer af enkeltbetalingen?
- Hvor mange af de jordbrugsbedrifter, der befinder sig på grænsen mellem teknisk solvens og teknisk insolvens, bliver teknisk insolvente i høj grad som følge af mulige ændringer af enkeltbetalingen?
- Hvilke jordbrugsbedrifter – eller brugerfamilier – kan blive presset til at afhænde deres jordbrug som følge af en eventuel beslutning om overflytning af midler fra Søjle 1 til Søjle 2?

Som baggrund for besvarelse af de to første spørgsmål er det samlede antal jordbrugsbedrifter omfattet af "*Regnskabsstatistik for Jordbrug 2011*" (Danmarks Statistik a) opdelt efter deres egenkapitalandel ultimo 2011 og efter nedgangen i egenkapitalandelen som følge af reformens negative effekt på nutidsværdien af enkeltbetalingen. (se tabel 1 og tabel 2).

Ovennævnte fordelinger er beregnet med anvendelse af en nominel kalkulationsrente såvel på 6 pct. (tabel 1) som på 4 pct. (tabel 2) under følgende fem alternative forudsætninger: Ingen overflytning af midler fra Søjle 1 til Søjle 2 samt overflytning af henholdsvis 5 pct., 7 pct., 10 pct. og 15 pct.

Af de knap 32.500 jordbrugsbedrifter – som regnskabsstatistikken omfattede i 2011 – havde godt en tredjedel en egenkapitalandel under 30 pct., mens de resterende knap to tredjedele havde en egenkapitalandel over dette niveau, jf. de to tabeller.

Tabel 1. Antal jordbrugsbedrifter fordelt efter egenkapitalandel ultimo 2011 samt efter nedgangen i egenkapitalandelen som følge af reformens negative effekt på enkeltbetalingens nutidsværdi. (opgjort med en nominel kalkulationsrente på 6 pct. under forskellige forudsætninger om overflytning af midler fra Søjle 1 til Søjle 2)

	Egenkapitalandel, pct. ultimo 2011.						
	Mindre end minus 10	Minus 10 til 0	0-10	10-20	20-30	30 og derover	I alt
Reduktion i egenkapitalandel, pct.point, uden overflytning af midler fra Søjle 1							
0-2	266	378	1.294	3.001	3.639	20.503	29.081
2-5	368	136	266	905	938	525	3.138
5-10	16	0	12	135	66	14	243
10-15	0	0	18	2	0	0	20
I alt	650	514	1.590	4.043	4.643	21.042	32.482
Ved overflytning af 5 %							
0-2	242	251	956	2.014	2.979	19.192	25.634
2-5	336	260	595	1.830	1.526	1.759	6.306
5-10	72	3	21	197	108	91	492
10-20	0	0	18	2	30	0	50
I alt	650	514	1.590	4.043	4.643	21.042	32.482
Ved overflytning af 7 %							
0-2	207	226	860	1.849	2.541	18.222	23.905
2-5	267	280	676	1.929	1.964	2.715	7.831
5-10	176	8	36	173	108	105	606
10-20	0	0	18	92	30	0	140
I alt	650	514	1.590	4.043	4.643	21.042	32.482
Ved overflytning af 10 %							
0-2	113	182	644	1.368	2.041	17.416	21.764
2-5	202	283	845	2.359	2.368	3.458	9.515
5-10	335	49	71	179	199	154	987
10-20	0	0	30	135	35	14	214
20-30	0	0	0	2	0	0	2
I alt	650	514	1.590	4.043	4.643	21.042	32.482
Ved overflytning af 15 %							
0-2	94	118	348	818	1.362	14.883	17.623
2-5	172	260	970	2.643	2.573	5.777	12.395
5-10	368	136	242	444	639	368	2.197
10-20	16	0	12	136	69	14	247
20-30	0	0	18	2	0	0	20
I alt	650	514	1.590	4.043	4.643	21.042	32.482

ilde: Danmarks Statistik (a).

Tabel 2. Antal jordbrugsbedrifter fordelt efter egenkapitalandel ultimo 2011 samt efter nedgangen i egenkapitalandelen som følge af reformens negative effekt på enkeltbetalingens nutidsværdi (opgjort med en nominal kalkulationsrente på 4 pct. under forskellige forudsætninger om overflytning af midler fra Søjle 1 til Søjle 2)

	Egenkapitalandel, pct. ultimo 2011.						
	Mindre end minus 10	Minus 10 til 0	0-10	10-20	20-30	30 og derover	I alt
Reduktion i egenkapitalandel, pct.point, uden overflytning til midler fra Søjle 1							
0-2	250	281	957	1.996	2.646	18.512	24.642
2-5	239	226	579	1.788	1.859	2.426	7.117
5-10	161	7	36	126	108	104	542
10-20	0	0	18	133	30	0	181
I alt	650	514	1.590	4.043	4.643	21.042	32.482
Ved overflytning af 5 %							
0-2	106	154	520	1.254	1.824	15.506	19.364
2-5	205	249	863	2.306	2.326	5.192	11.141
5-10	323	111	178	345	424	329	1.710
10-20	16	0	12	137	69	15	247
20-30	0	0	18	2	0	0	20
I alt	650	514	1.590	4.043	4.643	21.042	32.482
Ved overflytning af 7 %							
0-2	100	119	371	897	1.470	14.062	17.019
2-5	166	252	912	2.121	2.416	6.557	12.425
5-10	365	143	273	851	689	332	2.653
10-20	19	0	16	172	43	91	340
20-30	0	0	18	2	25	0	45
I alt	650	514	1.590	4.043	4.643	21.042	32.482
Ved overflytning af 10 %							
0-2	85	111	242	509	942	12.998	14.887
2-5	164	195	951	2.244	2.660	7.078	13.292
5-10	329	201	358	1.090	903	875	3.756
10-20	72	7	21	141	108	91	440
20-30	0	0	18	57	30	0	105
30-40	0	0	0	2	0	0	2
I alt	650	514	1.590	4.043	4.643	21.042	32.482
Ved overflytning af 15 %							
0-2	85	96	164	309	693	9.990	11.337
2-5	117	145	758	1.630	2.250	9.316	14.216
5-10	142	226	577	1.817	1.482	1.568	5.812
10-20	306	47	61	150	183	154	901
20-30	0	0	12	135	9	14	170
30-40	0	0	18	0	26	0	44
40-50	0	0	0	2	0	0	2
I alt	650	514	1.590	4.043	4.643	21.042	32.482

Kilde: Danmarks Statistik (a).

Egenkapitalandelen – også kaldet soliditetsgraden – giver en indikation af virksomhedens eller – i nærværende sammenhæng – snarere af brugerfamiliens evne til at modstå år med svigtende indtjening. Set i lyset af den store usikkerhed, som det enkelte jordbrugs fremtidige indtjening er behæftet med, må en soliditetsgrad under 30 pct. anses som problematisk.

I alle 21.042 jordbrug, der havde en soliditetsgrad over 30 pct. ultimo 2011, forringes soliditeten som resultat af enkeltbetalingsreformen med mindre end 30 pct. point, jf. de to tabeller². Ingen af disse godt 21.000 jordbrug med god eller rimelig god soliditet bliver således teknisk insolvente som konsekvens af enkeltbetalingsreformen. Dette gælder, selv om 15 pct. af midlerne flyttes fra Søjle 1 til Søjle 2, og uanset om opgørelsen foretages med en nominel kalkulationsrente er 6 pct. eller 4 pct.

Af de 21.042 jordbrug forringes soliditeten i 20.503 bedrifter med mindre end 2 pct. point uden overflytning af midler fra Søjle 1, faldende til 14.883 ved en overflytning på 15 pct., såfremt opgørelsen foretages med en nominel kalkulationsrente på 6 pct., jf. tabel 1. Med en nominel kalkulationsrente på 4 pct. i stedet for 6 pct. falder antallet med en så lille forringelse af soliditeten fra 18.512 uden overflytning til 9.990 ved overflytning af 15 pct., jf. tabel 2.

Af de 21.042 jordbrug forringes soliditeten i 14 bedrifter med mere end 5 pct. point uden overflytning, stigende til 382 (368 + 14) med en overflytning på 15 pct., opgjort med en nominel kalkulationsrente på 6 pct. Med en kalkulationsrente på 4 pct. stiger antallet med en så stor forringelse fra 104 uden overflytning til 1.736 (1.568 + 154 + 14) ved en overflytning på 15 pct.

Af tabellerne fremgår endvidere, at 650 jordbrug havde en soliditetsgrad under minus 10 pct. ultimo 2011, mens soliditetsgraden i 2.104 jordbrug (514 + 1.590) var mellem minus 10 pct. og plus 10 pct. Af de sidstnævnte godt 2.100 jordbrug forringes soliditeten i 18 bedrifter med mere end 10 pct. point uden overflytning, stigende til 30 (12 + 18) ved en overflytning af 15 pct., opgjort med en kalkulationsrente på 6 pct. Med en nominel kalkulationsrente på 4 pct. i stedet for 6 pct. stiger antallet med en så stor forringelse af soliditeten fra 18 uden overflytning til 138 (47 + 61 + 12 + 18) med 15 pct. overflytning.

Af de godt 2.100 jordbrugsbedrifter, der befinder sig på grænsen mellem teknisk solvens og teknisk insolvens (en soliditet mellem minus 10 pct. og plus 10 pct.), er der således relativt få, der får soliditeten forringet i betydeligt omfang (over 10 pct.). Det gælder navnlig, hvis der ikke – eller kun i mindre omfang – overflyttes midler fra Søjle 1.

Af de godt 2.100 jordbrug forringes soliditeten i 1.672 (378 + 1.294) bedrifter med mindre end 2 pct. points uden overflytning af midler fra Søjle 1, faldende til 466 (118 + 348) ved overflytning af 15 pct., forudsat at beregningen foretages med en nominel kalkulationsrente på 6 pct. Med en nominel kalkulationsrente på 4 pct. i stedet for 6 pct. falder antallet med en så lille forringelse af soliditetsgraden fra 1.238 (281 + 957) uden overflytning til 260 (96 + 164) ved en overflytning af 15 pct.

Ved nærmere betragtning af tallene i de to tabeller ses, at enkeltbetalingsreformen generelt medfører større forringelser af soliditeten i jordbrug med ringe eller mindre god soliditet end i jordbrug med god soliditet. Den væsentligste forklaring på denne tendens er, at heltidskvægbrugene er overrepræsenterede blandt jordbrug med ringe eller mindre god soliditet, og at reformen rammer heltidskvægbrugene forholdsvis hårdt.

Enkeltbetalingsreformen påvirker – udover jordbrugenes soliditet – også indtjeningen fra jordbrugene og hermed brugerfamiliernes samlede indkomster og følgelig deres muligheder for at servicere (forrente og afdrage) gælden. Inden disse forhold omtales, kan det imidlertid være nyttigt at se nærmere på jordbrugernes opsparing i 2011 og 2012, idet opsparingen giver en god indikation af, om indkomsten er tilstrækkelig stor til, at produktionsapparatet kan holdes intakt, samt at renter, privatforbrug og skatter kan betales, uden forøgelse af gælden.

Til belysning af brugerfamiliernes opsparing i 2011 og 2012 er fordelingen af det samlede antal jordbrug efter egenkapitalandel, samt efter om opsparingen var positiv eller negativ vist i tabel 3 og tabel 4 sammen med den gennemsnitlige opsparing i disse grupper af jordbrug.

Af de knap 32.500 jordbrugsbedrifter (familier) – som regnskabsstatistikken omfattede i 2011 – havde knap 17.700 (eller 54 pct.) en positiv opsparing, mens de resterende godt 14.800 (46 pct.) havde en negativ opsparing. I 2012 havde knap 60 pct. en positiv opsparing og godt 40 pct. en negativ opsparing. For alle bedrifter under ét udgjorde opsparingen minus 20.000 kr. pr. bedrift i 2011 og plus 146.000 kr. pr. bedrift i 2012. Set i forhold til årene 2008-10 er opsparingen væsentlig større ikke blot i 2012, men også i 2011.

Som det ses af de to tabeller, falder opsparingen generelt med faldende egenkapitalandel. I jordbrug med en soliditetsgrad under minus 10 pct. beløb opsparingen sig til minus 1.176.000 kr. i gennemsnit i 2011 og minus 464.000 i gennemsnit i 2012, mens opsparingen i jordbrugsbedrifter med en soliditet over 30 pct. beløb sig til henholdsvis 77.000 kr. og 206.000 kr. pr. bedrift. At opsparingen falder kraftigt i takt med forringelse af soliditeten, skyldtes dog ikke blot, at renteudgifter vægter tungere i jordbrug med ringe soliditet (stor

gældsandel) end i jordbrug med god soliditet (lille gældsandel), men også at heltidskvægbrugene er overrepræsenterede blandt heltidsbedrifter med ringe eller mindre god soliditet, mens heltidspelsdyrbedrifterne er underrepræsenterede, samtidig med at heltidskvægbrugene havde en lav indtjening og heltidspelsdyrbrugene en høj indtjening i 2011 og 2012. I 2011 havde også heltidssvinebrugere, som ligeledes er overrepræsenterede blandt lidet solide jordbrug, en lav indtjening.

Trods tendensen til, at opsparingen falder med faldende soliditet, havde en del jordbrugsbedrifter med en soliditetsgrad under 10 pct. dog en positiv opsparing i 2011 og endnu flere havde det i 2012, jf. tabel 3 og tabel 4.

Tabel 3. Antal jordbrugsbedrifter fordelt efter egenkapitalandel ultimo 2011 samt efter størrelsen af opsparingen i 2011

	Egenkapitalandel, pct. ultimo 2011						
	Mindre end minus 10	Minus 10 til 0	0-10	10-20	20-30	30 og derover	I alt
Antal jordbrugsbedrifter	650	514	1.591	4.043	4.643	21.041	32.482
Heraf med positiv opsparing	138	168	387	1.612	1.944	13.409	17.658
- med negativ opsparing	512	346	1.204	2.431	2.699	7.632	14.824
<i>Opsparing 1.000 kr. pr. bedrift</i>							
Alle jordbrug	-1.176	-744	-501	-79	-4	77	-20
Jordbrug med positiv opsparing	207	358	464	547	463	248	304
Jordbrug med negativ opsparing	-1.549	-1.280	-810	-494	340	-224	-407

Kilde: Danmarks Statistik (a).

Tabel 4. Antal jordbrugsbedrifter fordelt efter egenkapitalandel ultimo 2012 samt efter størrelsen af opsparingen i 2012

	Egenkapitalandel, pct. ultimo 2012						
	Mindre end minus 10	Minus 10 til 0	0-10	10-20	20-30	30 og derover	I alt
Antal jordbrugsbedrifter	677	543	2.700	4.447	4.752	19.391	32.510
Heraf med positiv opsparing	321	175	1.386	2.310	2.366	12.805	19.363
- med negativ opsparing	356	368	1.314	2.137	2.386	6.586	13.147
<i>Opsparing 1.000 kr. pr. bedrift</i>							
Alle jordbrug	-464	-345	-42	140	156	206	146
Jordbrug med positiv opsparing	302	581	400	552	555	397	435
Jordbrug med negativ opsparing	-1.154	-788	-508	-305	-240	-165	-280

Kilde: Danmarks Statistik (a).

Store forskelle mellem nettoindtjeningen fra bedriften samt mellem brugerfamiliernes opsparing er ikke nyt i dansk landbrug, selv om disse forskelle er vokset i takt med væksten i

størrelsen af jordbrugene. Nyt – i forhold til årene før krisen satte ind – er derimod, at mange jordbrugsbedrifter som følge af ringe soliditet har begrænsede muligheder for at optage lån, hvilket i kombination med svigtende indtjening kan presse familier til at afhænde bedriften. Hvor mange jordbrugere, der presses hertil i de kommende år kan ikke forudsiges, da det hovedsageligt afhænger af udviklingen i landbrugets bytteforhold og af udviklingen i renten, og da udviklingen både i bytteforholdet og i renten er vanskeligt at forudsige.

Nedgangen i indtjeningen som følge af enkeltbetalingsreformen er vist i tabel 5 for jordbrug opdelt efter egenkapitalandel ultimo 2011 og efter om opsparingen var positiv eller negativ.

Tabel 5. Nedgang i indtjeningen opgjort under forskellige forudsætninger om eventuel overflytning af midler fra Søjle 1 for jordbrugsbedrifter fordelt efter egenkapitalandel ultimo 2011 samt efter størrelsen af opsparingen. 1.000 kr. pr. bedrift.

	Egenkapitalandel, pct. ultimo 2011.						
	Mindre end minus 10	Minus 10 til 0	0-10	10-20	20-30	30 og derover	I alt
Uden overflytning af midler fra Søjle 1							
Alle jordbrug	21	23	27	24	22	11	16
Jordbrug med positiv opsparing	22	22	29	20	25	11	15
Jordbrug med negativ opsparing	21	24	25	31	19	12	17
Ved overflytning af 5 %							
Alle jordbrug	32	35	42	36	32	17	23
Jordbrug med positiv opsparing	34	35	44	30	37	15	22
Jordbrug med negativ opsparing	31	35	40	45	28	18	25
Ved overflytning af 7 %							
Alle jordbrug	36	40	48	41	36	19	26
Jordbrug med positiv opsparing	39	40	50	34	41	17	25
Jordbrug med negativ opsparing	35	40	45	50	32	21	28
Ved overflytning af 10 %							
Alle jordbrug	43	47	57	47	43	22	31
Jordbrug med positiv opsparing	46	47	58	40	49	20	29
Jordbrug med negativ opsparing	41	46	54	59	38	24	33
Ved overflytning af 15 %							
Alle jordbrug	54	58	71	59	53	27	38
Jordbrug med positiv opsparing	59	59	73	50	61	25	36
Jordbrug med negativ opsparing	51	57	69	73	47	30	41

Kilde: Danmarks Statistik (a).

For alle landbrug under ét ses nedgangen i indtjeningen at stige fra 16.000 kr. i gennemsnit pr. bedrift uden overflytning af midler fra Søjle 1 til 38.000 kr. pr. bedrift ved maksimal overflytning. Disse gennemsnit dækker imidlertid over store forskelle bl.a. afhængig af be-

driftens størrelse og dens driftsform, jf. tabel 3 i (Hansen og Andersen, 2013). For alle heltidsjordbrug er nedgangen under de to forudsætninger henholdsvis 28.000 kr. pr. bedrift og 71.000 kr. pr. bedrift mod henholdsvis 8.000 kr. og 18.000 kr. i gennemsnit for alle deltidsjordbrug. For heltidsplantebrugene er nedgangen henholdsvis 30.000 kr. pr. bedrift og 83.000 kr. pr. bedrift, for heltidskvægbrugene henholdsvis 45.000 kr. og 99.000 kr. og for heltidssvinebrugene henholdsvis 18.000 kr. og 60.000 kr.

Reformens negative effekt på jordbrugenes egenkapitalandel og på deres indtjening vil uden tvivl bidrage til at forværre den krise, som et betydeligt antal jordbrugsbedrifter fortsat befinder sig i. Det gælder navnlig, hvis der i væsentlig omfang flyttes midler fra Søjle 1. Hvor mange flere jordbrugere, der som følge af reformen presses til at afhænde deres jordbrugsbedrift i de kommende år, kan ikke angives præcist.

Konklusionen er kort sagt som følger:

- Knap to tredjedele af alle jordbrug – omfattet af regnskabsstatistikken for 2011 – havde en egenkapitalandel over 30 pct. ultimo 2011, og ingen af disse jordbrug med en god eller ganske god soliditet bliver insolvente som direkte følge af reduktionen i enkeltbetalingen.
- Omkring 2.100 jordbrugsbedrifter befandt sig ultimo 2011 på grænsen mellem teknisk insolvens og solvens (en egenkapitalandel mellem minus 10 pct. og plus 10 pct.). Af disse forringes soliditeten i 18 jordbrug med mere end 10 procent point uden overflytning af midler fra Søjle 1, stigende til 30 ved maksimal overflytning opgjort med en nominel kalkulationsrente på 6 pct. Kun få af disse ca. 2100 jordbrug får således deres soliditet forringet i betydeligt omfang.
- For alle landbrug under ét medfører reformen af enkeltbetalingen isoleret betragtet en reduktion i indtjeningen på 16.000 kr. i gennemsnit pr. bedrift uden overflytning af midler fra Søjle 1 stigende til en reduktion på 38.000 kr. pr. bedrift ved maksimal overflytning. Af alle knap 32.500 jordbrugsbedrifter, omfattet af regnskabsstatistikken for 2011, havde godt 8 pct. en egenkapital under 10 pct., mens knap 27 pct. havde en soliditet mellem 10 og 30 pct. Set i lyset af den ringe soliditet i mange jordbrugsbedrifter er det vurderingen, at reformen – trods dens begrænsede negative effekt på egenkapitalandelen og på indtjeningen – vil medvirke til en vis forøgelse i antallet af jordbrugere, der presses til at afhænde deres jordbrugsbedrift. Det gælder navnlig, hvis der gøres brug af muligheden for overflytning af midler fra Søjle 1 i væsentlig omfang.

1. Nærværende notat er en revideret version af et tilsvarende notat af 26-05-2014. Revisionen omfatter primært tilføjelse af effekten af en flytning af 7 pct. af midlerne fra Søjle 1 til Søjle 2
2. Det skal understreges, at alle tabeller er udarbejdet på grundlag af den stikprøve af jordbrugsbedrifter, der danner grundlag for "Regnskabsstatistik for jordbrug" (Danmarks Statistik, a). Da tallene således er baseret på en stikprøve – og ikke på hele populationen – er de behæftet med nogen sikkerhed. Det gælder især, hvor der er få jordbrugsbedrifter (færre end et par hundrede) i den pågældende "celle". En mere præcis opgørelse ville forudsætte, at tabellerne blev udarbejdet på grundlag af hele populationen af jordbrugsbedrifter.

Referencer

Danmarks Statistik (a) "Regnskabsstatistik for jordbrug" samt egne beregninger på grundlag af den stikprøve af regnskaber med tilhørende opregningsfaktorer, der danner grundlag for denne statistik.

Hansen, Jens og Johnny M. Andersen (2013). *"Konsekvenser for danske jordbrugsbedrifter af mulige ændringer i den afkoblede enkeltbetaling"*. Udredning nr. 2014/9, Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi.

Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi

Jens Hansen

04-08-2014

Captianr. 030-0018/13-5480

Notits om forudsætninger bag IFROs beregninger af konsekvenser af mulige ændringer i enkeltbetalingen

I nedenstående notater har IFRO foretaget konsekvensberegninger af mulige ændringer i enkeltbetalingen.

Konsekvenser for danske jordbrugsbedrifter af mulige ændringer i den afkoblede enkeltbetaling
Udredning nr. 9/2014.

Spredningsanalyse af konsekvenser for danske jordbrugsbedrifter af mulige ændringer i den afkoblede enkeltbetaling, 25-09-2013.

Effekten af enkeltbetalingsreformen på jordbrugsbedriftenes soliditet samt på deres evne til at forrente gælden. Revideret den 04-08-2014.

Under udarbejdelsen af disse notater var der usikkerhed om den fremtidige anvendelse af midlerne under Søjle 1 efter eventuel overflytning af midler til Søjle 2. Bl.a. var det usikkert om ordningen med handyrpræmier ville blive videreført samt om muligheden for ekstra enkeltbetaling til yngre nyetablerede jordbrugere ville blive udnyttet.

På baggrund af den manglende afklaring forudsattes samtlige midler under Søjle 1 efter eventuel overflytning fordelt som afkoblet enkeltbetaling uden ekstra beløb til yngre nyetablerede jordbrugere.

Med regeringens beslutning om videreførelse af handyrpræmierne i form af slagtepræmier samt om ekstra enkeltbetaling til yngre nyetablerede jordbrugere holder denne forudsætning ikke, hvilket man ved anvendelsen af de nævnte notater selvsagt skal være opmærksom på.

Ny tabel 9 til IFRO's notat af 23-08-2013 "Konsekvenser for danske jordbrugsbedrifter af mulige ændringer i den afkoblede enkeltbetaling"¹ med tilføjelse af effekten af overflytning af 7 pct. af midlerne fra Søjle 1 til Søjle 2.

Tabel 9. Egenkapitalandel ultimo 2011 for forskellige typer jordbrug samt ændringen heri som resultat af mulige ændringer i den afkoblede enkeltbetaling

	Egenkapital- andel, pct. ultimo 2011 ¹	Uden overflytning fra Søjle 1	Ændring i egenkapitalandel, procentpoints			
			Med overflytning af			
			5 %	7 %	10 %	15 %
Ved beregning af enkeltbetalingens nutidsværdi med en nominel kalkulationsrente på 6 pct.						
Heltidsplantebrug	38,0	-1,2	-1,9	-2,2	-2,6	-3,3
Heltidskvægbrug	20,4	-2,5	-3,5	-3,9	-4,5	-5,6
Heltidssvinebrug	18,5	-0,6	-1,1	-1,3	-1,7	-2,2
Andre heltidslandbrug	31,4	-0,8	-1,3	-1,5	-1,8	-2,3
Heltidsgartnerier	35,5	-0,6	-0,9	-1,1	-1,3	-1,6
<i>Alle heltidsjordbrug</i>	<i>25,7</i>	<i>-1,4</i>	<i>-2,1</i>	<i>-2,4</i>	<i>-2,8</i>	<i>-3,5</i>
Deltidsjordbrug	48,8	-1,4	-2,0	-2,2	-2,5	-3,1
Alle jordbrug	32,9	-1,3	-2,0	-2,2	-2,6	-3,3
Ved beregning af enkeltbetalingens nutidsværdi med en nominel kalkulationsrente på 4 pct.						
Heltidsplantebrug	38,0	-1,8	-2,8	-3,3	-3,9	-4,9
Heltidskvægbrug	20,4	-3,7	-5,3	-5,9	-6,8	-8,4
Heltidssvinebrug	18,5	-1,0	-1,7	-2,1	-2,5	-3,3
Andre heltidslandbrug	31,4	-1,3	-2,0	-2,3	-2,7	-3,4
Heltidsgartnerier	35,5	-0,9	-1,4	-1,6	-1,9	-2,4
<i>Alle heltidsjordbrug</i>	<i>25,7</i>	<i>-2,0</i>	<i>-3,1</i>	<i>-3,5</i>	<i>-4,1</i>	<i>-5,2</i>
Deltidsjordbrug	48,8	-2,1	-2,9	-3,3	-3,8	-4,7
Alle jordbrug	32,9	-2,0	-3,0	-3,4	-4,0	-5,0

1. I "Regnskabsstatistik for jordbrug" er egenkapitalen fra og med 2011 – i modsætning til tidligere – opgjort efter fradrag af udskudt skat, dvs. skat der ville forfalde, hvis virksomheden blev afhændet til de bogførte værdier. I kolonne 1 et tallene ligeledes efter fradrag af udskudt skat. Uden dette fradrag ville egenkapitalandelen for alle jordbrug have udgjort 44,9 pct. – altså væsentligt mere end ovenstående 32,9 pct.

Kilde: Egne beregninger baseret på IFRO (2013).

¹ IFRO Udredning 2014/9